

Sophia
expertisecentrum
dementie

Brochure hulpmiddelenkoffer

'Dementie is vooral erg als de samenleving er niet mee om kan gaan' *Jan Hoet*

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel	2
Woningaanpassingen en hulpmiddelen	3
Wanneer is een hulpmiddel wenselijk of zelfs noodzakelijk?	3
De hulpmiddelenkoffer	4
Kosteloze hulpmiddelen.....	4
1. Pictogrammen	4
2. Telefoonlijst met foto's	5
3. Agenda	5
4. Geheugenbord	6
5. Noodgevallendossier	6
6. Blue Assist	7
7. Vermissing.....	7
Betalende hulpmiddelen	8
8. Kalenderklok	8
9. Wake-up light	8
10. Interactieve muur	8
11. Vereenvoudigde telefoon	9
12. Foto-telefoon	9
13. Telefoonbel met flitser	9
14. Universele afstandsbediening	10
15. Naambandje	10
16. GPS-systeem – Zembro.....	10
17. Sleutelvinder	11
18. Praatknop	11
19. Pratend fotoalbum	11
20. Bewegingssensoren	12
21. Slot met gevarenfunctie	13
22. Magnetisch kastslot	13
23. Sleutelkluis.....	13
24. Medicijnendoos	14
25. Pillensnijder vergruiser	15
26. Beker met neusuitsparing	15
27. Kookbeveiliging	15
28. Bandana	16
29. Voelschort	16
30. Tangles	16
En daarnaast	17
A. Personenalarm	17
B. Horloge met geheugensteun	17
C. GPS-systeem	18
D. Empathy doll	19
E. Ballendeken	19
De hulpmiddelenkoffer uitlenen.....	20

WONINGAANPASSINGEN EN HULPMIDDELEN

Welke dag zijn we vandaag? Waar heb ik mijn sleutels gelaten? Hoe werkt dit toestel? Heb ik mijn medicatie al ingenomen vandaag? Wanneer komt mijn dochter langs? In welke kast staan de borden? Hoe vind ik ook 's nachts de weg naar het toilet? Is het veilig om vader zo lang alleen te laten? Kan ik ervoor zorgen dat moeder rustiger wordt? Geraak ik het huis nog binnen als vader de deur langs de binnenkant op slot heeft gedraaid?

Eenvoudige woningaanpassingen en hulpmiddelen kunnen het leven van personen met dementie en hun mantelzorgers een stuk aangenamer maken. Toch bestaat er niet op elke vraag of elk probleem dat zich stelt een pasklaar antwoord. Bij dementie gaat het om maatwerk.

Naarmate de dementie vordert, kunnen de noden veranderen en kunnen andere problemen op de voorgrond treden. Hulpmiddelen inschakelen kan dus in elke fase van dementie.

WANNEER IS EEN HULPMIDDEL WENSELIJK OF ZELFS NOODZAKELIJK?

Alvorens een hulpmiddel aan te kopen of de woning aan te passen, dient men na te gaan of een aanpassing wenselijk is. Veranderingen kunnen namelijk ook leiden tot een toename van verwardheid en desoriëntatie. Breng aanpassingen dan ook alleen aan als zich knelpunten voordoen en hou het simpel. Soms kunnen aanpassingen ook preventief worden aangebracht.

Aan de hand van onderstaande vragenlijst kan men nagaan of een aanpassing wenselijk of noodzakelijk is. Doorloop bij ieder knelpunt steeds de hele vragenlijst. Vertrouwdheid en herkenbaarheid zijn bij dementie van groot belang en bovendien ziet het ziektebeeld er bij iedereen anders uit. Het aanpassen van de woonomgeving is bijgevolg maatwerk.

Vragenlijst

1. Welk knelpunt doet zich voor?
2. In welke ruimte(s) doen zich knelpunten voor?
3. Zijn er specifieke momenten gedurende de dag waarop problemen zich voordoen?
4. Speelt de leefomgeving daar een rol in?
5. Is de leefomgeving aan te passen?
6. Hoe kan de aanpassing zo eenvoudig mogelijk?
7. Bestaat de mogelijkheid om de aanpassing uit te proberen?
8. Wat kunnen mogelijke nadelen van de aanpassing zijn?
9. Wegen die op tegen de voordelen?
10. Wat gebeurt er als ik de aanpassing niet aanbreng?
11. Wat zijn de kosten van de aanpassing?
12. Hebben huisgenoten baat bij of last van de aanpassing?
13. Is het handig om advies in te winnen (bij familie, klusjesman, ergotherapeut, ...)?

Indien na het doorlopen van bovenstaande vragenlijst een hulpmiddel of (woning) aanpassing aangewezen is, betrek de persoon met dementie dan zeker bij de implementatie en leer hem of haar (indien nodig) het gebruik van een hulpmiddel aan.

Aankopen of uitlenen

Het is niet altijd noodzakelijk om een hulpmiddel (meteen) aan te kopen. Sommige hulpmiddelen kunnen eerst (gratis) worden uitgetest en een aantal hulpmiddelen zijn uitleenbaar (bij je ziekenfonds, thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel).

DE HULPMIDDELENKOFFER

De hulpmiddelenkoffer die werd samengesteld door het regionaal expertisecentrum dementie Sophia bevat tal van hulpmiddelen die een meerwaarde kunnen betekenen voor personen met dementie en hun omgeving. In de koffer werden enkel dementie-specifieke hulpmiddelen opgenomen. De hulpmiddelen die in de koffer zitten zijn in deze brochure in het geel gemarkeerd.

Daarnaast is het goed om weten dat de koffer slechts een beperkt aanbod bevat terwijl er op de markt nog vele andere hulpmiddelen beschikbaar zijn die het dagelijks leven kunnen vereenvoudigen. Een ruimer overzicht vind je op de website www.hulpmiddelenbijdementie.be

De prijzen die in de brochure vermeld staan, zijn louter indicatief.

KOSTELOZE HULPMIDDELEN

Hulpmiddelen en aanpassingen in de woning hoeven niet altijd duur te zijn. Sommige aanpassingen of hulpmiddelen zijn eenvoudig te implementeren. Een aantal hulpmiddelen kan je ook eenvoudig zelf maken.

1. PICTOGRAMMEN

Het gebruik van pictogrammen kan een persoon met dementie helpen om voorwerpen, in een kast of verschillende ruimtes in huis (bv. het toilet), terug te vinden. Ze kunnen ook gebruikt worden om een dag- of weekoverzicht te maken. Pictogrammen vergroten de voorspelbaarheid waardoor het gevoel van controle opnieuw toeneemt. Bovendien kan het gebruik van pictogrammen (of foto's) de communicatie vergemakkelijken. Pictogrammen die ondersteund worden door woorden zullen beter begrepen worden.

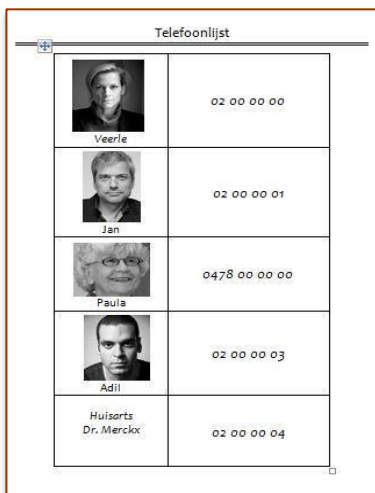
Als je pictogrammen wil gebruiken, kan je best samen met de persoon met dementie naar een gepast en herkenbaar pictogram zoeken. Hou het simpel en bewaar het overzicht. Je kan de pictogrammen plastificeren zodat ze langer mee gaan.

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
www.sclera.be	Gratis te downloaden
Via een zoekmachine op het internet	Gratis

Naast de af te printen pictogrammen bestaan er ook apps die gebruikmaken van pictogrammen om de dag, week of maand te structureren. Indien je over een tablet (of smartphone) beschikt, kan een eenvoudige app geïnstalleerd worden en kan het gebruik hiervan worden aangeleerd (Meer info over het lerend vermogen bij personen met dementie zie website www.hulpmiddelenbijdementie.be of www.dementie.be/sophia).

<i>App</i>	<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
Pictoplace	www.pictoplace.nl Basisversie Volledige versie	Gratis € 7,50/maand
Mijneigenplan	Te downloaden via App Store meer info: www.mijneigenplan.nl	€ 9,95/maand

2. TELEFOONLIJST MET FOTO'S

Als telefoneren niet meer vanzelfsprekend is, kan een telefoonlijst met foto's die je in de buurt van de telefoon bewaart of ophangt een meerwaarde hebben. Een telefoonlijst is eenvoudig zelf te maken.

Iedereen die voor de persoon met dementie belangrijk is, kan op de lijst worden opgenomen met foto en telefoonnummer (of sneltoets bij voorgeprogrammeerde nummers).

Als het gebruik van de telefoonlijst niet (meer) lukt, kan je eventueel overschakelen naar een foto-telefoon (zie p. 9).

Waar te vinden?	Kostprijs
Eenvoudig zelf te maken	Gratis

3. AGENDA

Agenda's en kalenders zijn er in alle maten en kleuren en zijn een handig hulpmiddel om afspraken te plannen en na te komen. Een overzichtelijke agenda structureert de dag, week of maand. Een agenda met 1 bladzijde per dag is vaak overzichtelijker dan een weekoverzicht op 2 bladzijden.

Waar te vinden?	Kostprijs
www.dementie-winkel.nl	€ 49
www.geheugenhulp.nl	Tussen € 10 en € 30
Winkel voor kantoorbenodigdheden	Tussen € 10 en € 30

Naast de papieren kalender (of agenda) bestaan er ook apps die dezelfde functie kunnen vervullen. Als de persoon met dementie beschikt over een tablet of smartphone kan een digitale kalender geïnstalleerd worden en het gebruik hiervan kan worden aangeleerd.

App	Waar te vinden?	Kostprijs
Google Agenda	te downloaden via App Store en Google Play	Gratis
Dementia app	Te downloaden via App Store en Google Play Meer info www.dementia-app.nl	Gratis
Clockaid	Te downloaden via APP store en Google play Meer info www.clockaid.com	Gratis (enkel weergave klok en dag) Tot max € 259 alle opties (tablet incl.)

4. GEHEUGENBORD

Een geheugenbord is een overzichtelijk bord dat de planning van de dag of de week weergeeft. Een geheugenbord vervult dus dezelfde functie als een agenda of een kalender, maar het bord is meestal groter, hangt op een zichtbare plaats (bv. boven de keukentafel) en is vaak gedetailleerder dan een agenda of kalender.

Op een geheugenbord worden niet enkel de afspraken aangeduid, maar staan de dagelijkse activiteiten (ontbijt, wandeling, aardappelen schillen, middagmaal, ...) eveneens vermeld. Vaak worden de activiteiten met pictogrammen of foto's ondersteund.

Een geheugenbord kan ook worden gebruikt als stappenplan voor een activiteit (bv. een cake bakken) of het bedienen van een toestel (bv. de wasmachine).

Waar te vinden?	Kostprijs
Zelf te maken	Gratis

Er bestaan ook geheugenborden waarbij de afbeelding ondersteund wordt met gesproken tekst, de interactieve muur (zie p. 8).

5. NOODGEVALLENDOSSIER

In noodgevallen (zoals bijvoorbeeld bij een onverwachte ziekenhuisopname) is het handig dat alle nuttige informatie over de persoon met dementie gebundeld is. In een map kan relevante informatie verzameld worden: persoonlijke gegevens, contact-personen, medicatiegebruik, vertrouwenspersoon, vertegenwoordiger, wilsverklaring, verzekeringspapieren, LEIF-kaart, ...

Waar te vinden?	Kostprijs
Eenvoudig zelf samen te stellen	Gratis
Meer informatie en documenten: www.leif.be www.delatstereis.be	

6. BLUE ASSIST

Blue Assist is een eenvoudig hulpmiddel dat een houvast biedt aan mensen die het moeilijk hebben om een vraag te stellen.

Door een Blue Assist-kaartje of de Blue Assist-app met een eenvoudige vraag te tonen aan iemand in de buurt, kan iemand zijn zelfstandigheid langer behouden (bv. om de weg naar huis terug te vinden).

Blue Assist-kaartjes kan je gratis afprinten of bestellen via www.blueassist.eu.

<i>App</i>	<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
BlueAssist Light	Te downloaden via App Store, Google Play en Windows Store	Gratis

7. VERMISSING

Wanneer echter door dementie de oriëntatie vermindert, kan het gebeuren dat iemand zijn weg niet meer terugvindt en op zoek gaat naar herkenningspunten uit het verleden. Zelfs ondanks alle zorgvuldig genomen maatregelen kunnen zich toch (onrustwekkende) vermissingen voordoen. Totaal vermijden van weglooptgedrag blijft immers onmogelijk rekening houdend met het in waarde laten van de persoon met dementie.

Het snel opsporen en terugvinden van een persoon met dementie is een gedeelde bekommernis van politie en zorgpartners. Om de samenwerking optimaal te laten verlopen, werd een procedure uitgewerkt. De ECD's Foton en Sophia, SEL Zuid-West-Vlaanderen, verscheidene thuiszorgdiensten en WZC's en de West-Vlaamse politiezones sloegen de handen in elkaar en werkten een uniforme procedure uit voor gans de provincie West-Vlaanderen. De procedure bestaat uit een leidraad, stroomdiagram en identificatiefiche.

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
www.dementie.be/sophia vermissing	Gratis

BETALENDE HULPMIDDELEN

8. KALENDERKLOK

Een kalenderklok is een klok die het uur, de dag en de datum duidelijk weergeeft. Er zijn digitale en analoge kalenderklokken te verkrijgen.

Waar te vinden?	Kostprijs
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel	tussen € 150 en € 180
Via internet met volgende zoekterm: kalenderklok	tussen € 99 en € 199
Via internet met volgende zoekterm: Spreekende kalenderklok	Tussen € 95 en € 150

Als de persoon met dementie beschikt over een tablet kan een digitale kalenderklok geïnstalleerd worden en het gebruik hiervan kan worden aangeleerd. Via de app kan men ook aan bepaalde afspraken of activiteiten herinnerd worden. (zie p. 5 agenda)

App	Waar te vinden?	Kostprijs
Clockaid	Te downloaden via App Store en Google Play	Gratis tot € 259 (tablet incl)

9. WAKE UP LIGHTS

Een wake-up light is een wekker die kan helpen om je dag op een positievere manier te beginnen omdat de hoeveelheid licht die de lamp afgeeft langzaam toeneemt. Hiermee wordt het natuurlijk opkomen van de zon nagebootst.

Bij sommige mensen met dementie kan het helpen om hun dag-nachtritme te bewaken.

Waar te vinden?	Kostprijs
Via internet met volgende zoekterm: Wake-up light, lichtwekker	Vanaf € 26

10. INTERACTIEVE MUUR

Een interactieve muur bestaat uit een plastic hoes of bord met verschillende vakjes om kaartjes of foto's in te schuiven. Bij elk vakje kan er een boodschap worden ingesproken die nadien, bij een druk op de knop, te horen is.

De grootte van dit hulpmiddel kan verschillen, een 'story sequencer' (of pratende planstrook) heeft slechts enkele drukknoppen en is daarom meer geschikt voor het bedienen van een toestel, terwijl een 'interactive wall' (of interactieve muur) meerdere vakken heeft waardoor het meer geschikt is om een dag- of weekplanning te maken.

Waar te vinden?	Kostprijs
Via internet met volgende zoekterm: Story sequencer	Vanaf € 39,95
Interactieve muur	Vanaf € 39,95

11. VEREENVOUDIGDE TELEFOON

Een vereenvoudigde telefoon heeft minder toetsen dan een gewone telefoon en is hierdoor overzichtelijker en eenvoudiger in gebruik. Zowel vaste telefoons als mobiele telefoons bestaan in vereenvoudigde versies.

Vereenvoudigde telefoons bestaan in verschillende modellen en merken.

Waar te vinden?	Kostprijs
Via internet met volgende zoekterm: vereenvoudigde telefoon	Tussen € 36 en € 150
Thuiszorg- of hulpmiddelenwinkel	
App om een smartphone te vereenvoudigen 'Large Launcher'	gratis

12. FOTO-TELEFOON

Op een foto-telefoon worden de cijferknoppen vervangen door foto's van de persoon die men wil telefoneren. Door een druk op de knop met de foto, wordt het voorgeprogrammeerde telefoonnummer automatisch gevormd.

Waar te vinden?	Kostprijs
Thuiszorg- of hulpmiddelenwinkel	Tussen € 50 en € 152
Via internet met volgende zoekterm: foto-telefoon	Vanaf € 30

13. TELEFOONBEL MET FLITSER

De telefoonbel met flitser zorgt ervoor dat je geen telefoontje meer mist. De telefoonbel is namelijk extra luid en de lichtflits laat zien aan mensen met slechthorendheid of in een luidruchtige omgeving dat je telefoon gaat.

Waar te vinden?	Kostprijs
Thuiszorg- of hulpmiddelenwinkel	Tussen € 25 en € 45
Via internet met volgende zoekterm: Telefoonbel met flitser	

14. UNIVERSELE AFSTANDSBEDIENING

Een universele afstandsbediening heeft, in tegenstelling tot een gewone afstandsbediening, slechts enkele knoppen. Hierdoor wordt het bedienen van de televisie of radio veel eenvoudiger.

Waar te vinden?	Kostprijs
Via internet met volgende zoekterm: universele afstandsbediening, vereenvoudigde afstandsbediening	Tussen € 30 en € 45
Via internet: "Seki easy"	€ 18
Thuiszorg- of hulpmiddelenwinkel	Vanaf € 20

15. NAAMBANDJE

De Mojid band is een armband met contact- en medische gegevens die je beschermt in het geval er iets fout loopt (verloren lopen, een val, flauwte,...)

Het is gemaakt uit anti-allergisch siliconen rubber waarop een klein roestvrij metalen ID-tag is geplaatst. De tags zijn gegraveerd met de gegevens die je zelf wilt (naam, contactgegevens, medische geschiedenis, een motiverende quote, ...).

Waar te vinden?	Kostprijs
Online te bestellen via www.mojidbands.com	€ 20 (kortingscode RECD 15% en 2 ^{de} gratis)

16. HORLOGE MET GPS TRACKING

Een noodoproefhorloge bestaat enerzijds uit het horloge zelf en anderzijds uit een applicatie die op een smartphone kan worden geïnstalleerd waardoor er een rechtstreekse verbinding mogelijk wordt gemaakt tussen het horloge en de smartphone.

Wanneer er alarm wordt geslagen, worden de familieleden onmiddellijk verwittigd via de applicatie. Ze kunnen dan de gebruiker opbellen en contact maken via het horloge. Via de ingebouwde chip kan de familie zien waar de gebruiker zich bevindt. Dit zowel binnen als buitenshuis.

Er is een mogelijkheid om een dwaalalarm in te stellen. Dit biedt de mogelijkheid om een persoon in een bepaalde omgeving zelfstandig te verplaatsen. Eenmaal buiten de perimeter wordt er alarm gegeven op de app.

Waar te vinden?	Kostprijs
Online te bestellen via www.zembro.com Zembro Zembro plus	€ 299 € 359
SmartWatcher te bestellen via www.smartwatcher.com/be	€ 199 tot € 350

17. SLEUTELVINDER

Een sleutelvinder is een klein hulpmiddel dat je aan je sleutels bevestigt (de ontvanger). Met behulp van een drukknop of een app op je tablet of smartphone (de zender) kan je je sleutels aan de hand van een geluidssignaal snel terugvinden. Het is uiteraard belangrijk dat de zender op een vaste plaats wordt opgehangen of bewaard.

Een sleutelvinder kan ook bevestigd worden aan een handtas, fototoestel,...

Waar te vinden?	Kostprijs
Via internet met volgende zoekterm: sleutelvinder	Vanaf € 27

18. PRAATKNOP

Een praatknop geeft een korte, vooraf opgenomen boodschap weer als je er op drukt. De grootte van de knop en de duur van de boodschap kunnen verschillen. Praatknoppen kunnen in verschillende situaties gebruikt worden als geheugensteun bijvoorbeeld bij het naar buitengaan ('vergeet je sleutels niet') of bij het bedienen van een toestel.

Er bestaan ook praatknoppen met een automatische sensor die de vooraf opgenomen boodschap telkens weergeeft als men voorbij de sensor loopt (zie bewegingssensor met geluidssignaal p. 11).

Waar te vinden?	Kostprijs
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel Via internet met volgende zoekterm: Praatknop	Vanaf € 13

19. PRATEND FOTOALBUM

Een pratend fotoalbum geeft je de mogelijkheid om bij elke foto een tekst in te spreken. Bij een druk op de foto of op bijhorende knop, wordt de boodschap voorgelezen. Het album kan gebruikt worden om herinneringen op te halen of als stappenplan met spraakondersteuning (bv. bij het maken van een recept).

Waar te vinden?	Kostprijs
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel Via internet met volgende zoekterm: Pratend fotoalbum	Tussen € 48.50 en €56.50

Als de persoon met dementie beschikt over een tablet kan een pratend fotoalbum geïnstalleerd worden en het gebruik hiervan kan worden aangeleerd.

App	Waar te vinden?	Kostprijs
Pictello	te downloaden via App Store	€ 21,99

20. BEWEGINGSSENSOREN

Een bewegingssensor is een sensor die reageert op beweging. Bij beweging (binnen de bereikzone) geeft de sensor een signaal, waardoor een licht- of geluidssignaal wordt ingeschakeld.

Bewegingssensor met lichtsignaal

Een bewegingssensor met lichtsignaal kan onder het bed, in de hal, aan een trap of overloop geplaatst worden om de ruimte te verlichten wanneer iemand 's nachts opstaat. De bewegingssensor kan ook een kast van voldoende licht voorzien.

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
Electrozaak Via internet met volgende zoekterm: Oriëntatieverlichting, licht met sensor	Tussen € 19 en € 30

Bewegingssensor met geluidssignaal

Bewegingssensoren met geluidssignaal kunnen worden aangesloten op een radio- of cd-speler, een MP3-speler of een computer. De bewegingssensor kan worden gebruikt als 'alarm' wanneer iemand bijvoorbeeld rechtkomt uit bed of de kamer verlaat. Een bewegingssensor met stemopname kan een geheugensteun zijn om iets niet te vergeten (bv. bij de voordeur: 'vergeet je sleutels niet' of 'denk aan je gsm').

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
Via internet met volgende zoekterm: Bewegingssensor met geluidssignaal	Tussen € 25 en € 38

Alarmklok met dwaaldetectie

De alarmklok met dwaaldetectie zorgt ervoor dat nachtelijk dwalen snel en doeltreffend wordt opgemerkt. Wanneer iemand langs de bewegingssensor loopt, wordt de mantelzorger gewekt door het alarm van de wekker. Het vergroot het gevoel van veiligheid, rust en vertrouwen binnen de vrijheid en zelfstandigheid van jouw eigen woonomgeving.

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel Via internet met volgende zoekterm: Alarmklok met dwaaldetectie	Tussen € 45 en € 60

21. SLOT MET GEVARENFUNCTIE

Als het risico bestaat dat je jezelf opsluit in huis, kan je kiezen voor een slot met dubbele sleutel, ook wel cilinderslot met gevarenfunctie genoemd. Dit slot heeft het voordeel dat er aan beide zijden tegelijkertijd een sleutel kan worden ingestoken en het slot nog steeds kan worden geopend.

Een andere veilige optie is een slot met een draaiknop langs de binnenzijde. Bij een knopcilinder kan het slot van binnenuit heel gemakkelijk gesloten en geopend worden.

Waar te vinden?	Kostprijs
Slotenspecialzaak	Vanaf € 35
Via internet met volgende zoekterm: Slot met gevarenfunctie	€ 36

22. MAGNETISCH KASTSLOT

Om gevaarlijke producten veilig in huis te bewaren, kan je een magnetisch kastslot gebruiken. Met een magneetslot kan je je kasten of lades goed maar wel onzichtbaar afsluiten. Doordat het kastslot niet opvalt, zal het ook niet de aandacht trekken van iemand met dementie.

Het slot wordt in een kast of lade bevestigd aan de binnenkant en kan door middel van de bijgeleverde sleutel aan de buitenkant opengemaakt worden door de sleutel voor de kastdeur of lade te houden.

Waar te vinden?	Kostprijs
Doe het zelf zaak	Vanaf € 30 (voor 4 stuks)
Via internet met volgende zoekterm: Magnetisch kastslot	Vanaf € 19 (voor 2 stuks)

23. SLEUTELKLUIS

Een sleutelkluis is ideaal om sleutels in te bewaren. Het is zowel binnen als buiten te gebruiken.

Dit is een veel gekozen oplossing in de thuiszorg om zorgmedewerkers en mantelzorgers toegang te verlenen tot de woning. Door de sleutel beschikbaar te maken in een sleutelkluis met code, hoeft er geen centraal sleutelbeheer te worden geregeld en kan er ten alle tijden bij de persoon toegang worden verschaft.

Waar te vinden?	Kostprijs
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel	Tussen € 12.50 en € 100
Slotenspecialzaak	Vanaf € 20
Via internet met volgende zoekterm: Sleutelkluis, sleutelkast	Vanaf € 21

24. MEDICIJNDOOS

Om de inname van de juiste medicatie te vergemakkelijken zijn er verschillende medicijndozen op de markt.

Er zijn modellen die eenvoudig te bedienen zijn zoals een model met 7 aparte doosjes; één voor iedere dag. Elk doosje heeft een onderverdeling in Ochtend – Middag - Avond - Nacht. Slechts 1x/week dient de pillendoos gevuld te worden. Een bijkomend voordeel is dat de persoon met dementie zelf kan controleren of hij al dan niet de medicatie van die dag genomen heeft.

Waar te vinden?	Kostprijs
Bij de apotheek Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel Via internet met volgende zoekterm: Medicijndoos, pillendoos	Vanaf € 21

Een **medicijndoos met alarm** geeft op vooraf ingegeven tijdstippen aan wanneer medicatie moet worden ingenomen. Het aantal alarmen dat kan worden ingesteld en het aantal compartimenten voor de medicatie kan verschillen.

Waar te vinden?	Kostprijs
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel Via internet met volgende zoekterm: Medicijndoos of pillendoos met alarm	Tussen € 25 en € 55

Er zijn **medicijndispensers met controle op afstand**.

Hoe werkt dit:

1. De medicatie wordt of in rol door apotheek geleverd of door verpleegkundige in de medicijndispenser gedaan.
2. De medicijndispenser geeft op het tijdstip dat de medicatie ingenomen moet worden een signaal.
3. Het zakje wordt door de dispenser afgesneden en in een bakje aangeboden of het vakje van de dispenser gaat open.
4. De gebruiker moet vervolgens via een druk op de knop bevestigen dat de medicatie uit de dispenser is gehaald of de dispenser dient omgedraaid te worden om de medicatie eruit te nemen.
5. Indien knop niet wordt ingedrukt of de dispenser niet wordt omgedraaid, gaat een signaal naar een zorgcentrale. Deze zal vervolgens actie ondernemen.

Let op! De druk op de knop of het omdraaien van dispenser bevestigt alleen dat de medicatie uit het apparaat is genomen. Niet dat het daadwerkelijk wordt ingenomen.

Waar te vinden?	Huurprijs
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel	Afhankelijk van mutualiteit

25. PILLENSNIJDER/VERGRUIZER

Een pillensnijder/vergruizer is ideaal voor mensen die het moeilijk vinden om hun tabletten in zijn geheel door te slikken. De bovenkant is eenvoudig te gebruiken om de pil door te snijden met het mesje. Het middenstuk dient voor de opslag van de hele, gesneden of verpulverde pillen. Het onderste gedeelte is de vergruizer.

Let op! Niet alle medicatie mag gesneden of verpulverd worden. Vraag dit eerst na aan je apotheek.

Waar te vinden?	Kostprijs
Bij de apotheek Via internet met volgende zoekterm: Pillensnijder, pillenvergruizer	Tussen € 5 en € 10

26. BEKER MET NEUSUITSPARING

Een beker met neusuitsparing is een uitkomst voor mensen die het hoofd niet naar achteren kunnen buigen of die geholpen moeten worden bij het drinken. De neus past in de opening tijdens het drinken.

Waar te vinden?	Kostprijs
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel Via internet met volgende zoekterm: Beker met neusuitsparing	Tussen € 5 en € 15

27. KOOKBEVEILIGING

Fornuisknopbeschermer

Het beschermen van de knoppen van je fornuis of oven helpt om te beschermen tegen brand, brandwonden en het ontsnappen van gas. Of durf de gaskraan dicht te draaien op momenten dat het fornuis niet gebruikt wordt.

Waar te vinden?	Kostprijs
Winkel voor baby artikelen Via internet met volgende zoekterm: Fornuisknopbeschermer	Tussen € 5 en € 15

Timer zekeringkast

Een timer voor je zekeringkast zorgt ervoor dat bepaalde toestellen op vooraf ingestelde tijdstippen wel of geen elektriciteit krijgen. Dit kan je gebruiken op het elektrisch fornuis, maar ook op andere toestellen.

Waar te vinden?	Kostprijs
Doe het zelf zaak Via internet met volgende zoekterm Timer zekeringkast	Tussen € 30 en € 120

28. BANDANA

Waarom zou het per se moeten opvallen dat je een slab draagt? Een originele discrete slab kan de vorm van een bandana of sjaal hebben. Al of niet behandeld met een waterafstotende nylon achterzijde. Zo blijft je kledij proper en droog.

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel Via internet met volgende zoekterm: Bandana slab volwassenen	Tussen € 16 en € 30

29. VOELSCHORT

Een voelschort is een schort die vervaardigd is uit verschillende materialen (fleece, ribfluweel, pels, knopen, kralen, ...). De verschillende materialen zorgen voor zintuiglijke input (zien, horen, voelen, ruiken) die iemand met dementie in een verdere fase niet meer zelf opzoekt. De zintuiglijke stimulatie heeft meestal een rustgevend en comfort verhogend effect.

Een voelschort kan ook een middel zijn om contact te maken met personen met gevorderde dementie. Door samen bezig te zijn, samen te experimenteren en interactie te creëren ontstaat er een nieuwe manier van warm menselijk contact.

Naast voelschorten bestaan er ook voelkussens en voeldekens.

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
Via internet met volgende zoekterm voelschort	Vanaf € 50
Zelf te maken Meer info: www.voelschorten.blogspot.com	Afhankelijk van het gebruikte materiaal

30. TANGLES

Een tangle is een draaiend therapeutisch hulpmiddel dat stress kan verlagen en bevordert zowel de visuele- als de gevoelszintuigen. Daarnaast is het een goede oefening voor stroeve handen, handspierversterkend, het verbetert de fijne motoriek en coördinatie.

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel Via internet met volgende zoekterm: Tangles	Tussen € 5 en € 20

EN DAARNAAST...

Een aantal interessante dementie-specifieke hulpmiddelen zitten niet in de koffer, omdat ze ofwel erg duur zijn of omdat er een (maandelijkse) abonnements- of huurkost aan verbonden is of omdat ze simpelweg te groot zijn en niet in de hulpmiddelenkoffer passen. Toch besloten we om de informatie omtrent deze hulpmiddelen in deze brochure op te nemen.

A. PERSONENALARMSYSTEEM

Een personenalarmsysteem (PAS) bestaat uit een zendertje dat rond de hals (of aan de pols) gedragen wordt, een alarmtoestel dat op de telefoon is aangesloten en een alarmcentrale.

Als de persoon die het alarmsysteem draagt op de alarmknop drukt, stelt het toestel bij de telefoon je in verbinding met een centrale. Wanneer je hulp vraagt, zal de operator onmiddellijk contact opnemen met één van de aangeduide en vooraf geprogrammeerde contactpersonen (van belang is dat iedere contactpersoon dichtbij woont én een sleutel heeft). Kan men niemand bereiken, dan schakelt de centrale de hulpdiensten in.

Een 'personenalarm plus systeem' (of PAS+) is een uitbreiding op het gewone personenalarmsysteem. Op het persoonlijk alarm kunnen één of meerdere extra functies aangesloten worden zoals een rookmelder, een CO-melder, bewegingsdetector of valdetector.

Bij de meeste mutualiteiten kan je een personenalarm huren, maar ook andere organisaties bieden het te huur aan. Meestal vraagt men een maandelijkse huurprijs, een waarborg en éénmalige plaatsingskosten. De prijzen variëren naar gelang de regio.

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Huurprijs</i>
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel	Afhankelijk van de regio
Witgele Kruis	Afhankelijk van de regio

B. HORLOGE MET GEHEUGENSTEUN

Een horloge met geheugensteun (ook wel beeldhorloge genoemd) is een horloge dat met behulp van afbeeldingen aangeeft wanneer een bepaalde activiteit (bv. medicatie-inname) gepland staat. Vooraf kan een aantal activiteiten worden geprogrammeerd in het horloge, zodat het horloge na een geluid- en/of trilsignaal een pictogram of foto van een activiteit toont die op dat moment aan de orde is.

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
Via internet met volgende zoekterm beeldhorloge, smarthorloge	Vanaf € 250 en eventuele abonnementskosten per maand

C. GPS-SYSTEEM

Inlegzolen

De GPS 'SmartSoles' of GPS inlegzolen zijn inlegzolen die zijn uitgerust met gps tracker (een simkaart). De inlegzolen passen gemakkelijk in de meeste schoenen en bestaan in verschillende maten.

Met dit systeem kan via een computer of smartphone snel worden nagegaan waar iemand zich bevindt (zowel voor Android als voor Iphone). Ook is het mogelijk om een gebied af te bakenen. Wanneer de persoon met de inlegzolen dit gebied verlaat, kan er een boodschap gestuurd worden naar een mobiele telefoon.

Waar te vinden?	Kostprijs
Via internet met volgende zoekterm slimme GPS inlegzool, smartsole	€ 299 + € 24,95/maand (abonnement)

Zorgriem

Een zorgriem is een klein toestel met GPS-zender dat getraceerd en gelokaliseerd kan worden. Wanneer iemand de zorgriem draagt of de zender bij zich heeft, kan hij of zij via het internet gelokaliseerd worden.

Om de zorgriem te gebruiken dient de simkaart in het toestel geactiveerd te worden. Hiervoor betaalt de gebruiker een maandelijkse abonnementskost.

Waar te vinden?	Kostprijs
Via internet met volgende zoekterm: zorgriem	€ 375 + € 10,80/maand (abonnement)

GPS Smart Tracker

De GPS tracker is een klein toestel dat getraceerd en gelokaliseerd kan worden. Wanneer iemand de tracker draagt of de zender bij zich heeft, kan hij of zij via het internet gelokaliseerd worden. De tracker heeft een SOS-alarm in geval van nood.

Waar te vinden?	Kostprijs
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel	€ 125 – 150 + € 12,5/maand abonnementskosten
Spotter	€ 70 + € 5/maand abonnementskosten

Uurwerk

Een SOS horloge staat 24 op 24 en 7 op 7 in verbinding met uw kinderen, zorgverstreker of medische meldkamer. Door een simpele druk op de knop stuurt u een SOS-bericht dat rechtstreeks bij de ontvanger terechtkomt. Vervolgens kan u communiceren zoals met een gewone telefoon en kan de persoon aan de andere kant van de lijn onmiddellijk zien waar u zich bevindt.

Waar te vinden?	Kostprijs
Via internet met volgende zoekterm SafeWatcher, smartwatcher	€ 299 – 399 + € 20/maand abonnementskosten

D. EMPATHY DOLL

Een empathie doll (of knuffelpop) is een unieke pop die omwille van haar gewicht aanvoelt als een echte baby of een echt kind. Deze knuffelpoppen hebben een hoge aaibaarheidsfactor. Ze zijn gemaakt uit zachte en aangenaam aanvoelende materialen. Er is bijzonder veel aandacht gegeven aan bepaalde details, zo zijn de handen en vingertjes bijzonder natuurlijk gemaakt. Als je de pop op je linkerarm houdt, zoals de meeste mensen dit vanzelfsprekend met een baby doen, dan kijkt de pop je aan. Dit contact roept het gevoel op om voor de pop te willen zorgen. De poppen zijn ook makkelijk aan en uit te kleden.

De empathy dolls bestaan in verschillende maten en modellen. Naast baby- en kinderpoppen bestaan er ook knuffeldieren. Poppen vanaf 50 cm hebben een ruimte onder hun linkerarm waarin een 'kloppend hartje' kan worden geplaatst.

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel Via internet met volgende zoekterm: empathy doll of pop	Tussen € 40 en € 80

E. BALLENDEKEN

Een ballendeken, ook wel verzwaard deken of verzwaringsdeken genoemd, is een deken dat is opgevuld met ballen. De zwaarte en de druk van de ballen stimuleren het sensorische systeem waardoor men de grenzen van het eigen lichaam duidelijker gewaar wordt. Dit zorgt voor rust en een gevoel van geborgenheid.

Naast een ballendeken bestaan ook ballenvesten die een gelijkaardige rustgevende werking hebben

<i>Waar te vinden?</i>	<i>Kostprijs</i>
Thuiszorg- en hulpmiddelenwinkel Via internet met volgende zoekterm: Ballendeken, verzwaard deken of verzwaringsdeken	Tussen € 275 en € 830

DE HULPMIDDELENKOFFER UITLENEN

Doel

Deze hulpmiddelenkoffer werd samengesteld om mantelzorgers te informeren over bestaande dementie-specifieke hulpmiddelen. Het is echter niet de bedoeling dat de hulpmiddelen die in de koffer zitten ook effectief worden uitgetest door de persoon met dementie in zijn eigen woonomgeving.

Voorwaarden

Professionele hulpverleners in de zorg voor personen met dementie kunnen de hulpmiddelenkoffer ontlenen voor een periode van maximum 4 weken, mits betaling van een waarborg van €150. De koffer en bijhorende hulpmiddelen dienen in oorspronkelijke staat ingeleverd te worden. Indien een product stuk is of ontbreekt, wordt dit product volledig terugbetaald door de ontleners. De kostprijs van elk product is terug te vinden op het formulier 'Kostprijs Hulpmiddelen' bijhorend in de hulpmiddelenkoffer.

De hulpmiddelenkoffer kan enkel in zijn geheel worden ontleend. Aanvragen voor het ontlenen van de hulpmiddelenkoffer kan via sophia@dementie.be of 056 32 10 75.

Bij het laattijdig inleveren van de hulpmiddelenkoffer zijn we genoodzaakt om een boete van €1/dag aan te rekenen.

WEBSITE HULPMIDDELEN BIJ DEMENTIE

Wil je meer informatie over dementie-specifieke hulpmiddelen dan kan je op de website www.hulpmiddelenbijdementie.be terecht (of via de QR-code).

De website is laagdrempelig en toegankelijk voor iedereen. Hij is opgebouwd volgens de kamers van het huis. Je vindt er zowel tips als hulpmiddelen terug. Ieder hulpmiddel is er duidelijk beschreven met aandachtspunten, waar te verkrijgen, richtprijs en terugbetaling.

Extra informatie

Voor de samenstelling van deze brochure werden volgende bronnen geraadpleegd:

- Dirkse R., Kroon L. (s.d.). *Handreiking Comfortabel wonen met dementie*.
- Zorginnovatiebureau DAZ. Dirkse R., Vermeer L. (2013) *Handig bij dementie. Met veel aandacht voor de emotionele en psychologische aspecten van de omgang met dementie*. Antwerpen: Kosmos Uitgevers.
- Steyaert J., Meeuws S. (2015). *Langer thuis met dementie. De (on)mogelijkheden in beeld*. Berchem: Epo.
- Deze brochure is geïnspireerd op het voorbeeld van expertisecentrum dementie brOes en Contact.